

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/148/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317203677
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2317203677.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Daša Kontríková, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s. r. o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtna 48, 810 00 Bratislava, P.O.BOX 205, proti žalovanej: I. J., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom XXX XX P. č. XXX, zastúpený: JUDr. Peter Vachan, advokát so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, o zaplatenie 2.528,86 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č. k. 17Csp/54/2017-133 zo dňa 28. mája 2019, v zamietajúcej časti (výrok II.) a v časti náhrady trov konania (výrok III.), takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanej sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zastavil konanie v časti istiny vo výške 1.211,80 eur, výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol, výrokom III. rozhodol o trovách konania tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania a výrokom IV. rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalobcovi vo výške 65,80 eur.

2. Rozsudok súd prvej inštancie po citácii § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 9, § 103, § 565 (ďalej len OZ), § 1 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 a 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, vecne odôvodnil tým, že zmluva o pôžičke obsahuje všetky zákonné náležitosti podľa zák. č. 129/2010 Z. z. a bola uzatvorená platne. Na jej základe bol žalovanému poskytnutý úver za podmienok uvedených v bode 2. tohto odôvodnenia. Keďže žalovaný úver nesplácal riadne a včas, žalobca ho vyzval na plnenie dlžnej splátky za 12/2013 (táto splátka bola splatná 20.12.2013) a to listom zo dňa 26.2.2014, ktorý žalovaný prevzal dňa 7.3.2014. Napriek tomu žalovaný neplnil a v dôsledku toho žalobca dlh zosplatnil dňom 19.4.2014 - premlčacia doba celého dlhu začala plynúť 20.12.2013 (Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27.2.2019 pod sp. zn. 41Co/3/2019) a uplynula 20.12.2016, pričom žaloba bola podaná 20.2.2017, t. j. po uplynutí premlčacej doby.

3. Podľa § 565 OZ ak pri nezaplatení niektorej splátky veriteľ nevyužije svoje právo a neoznámí dlžníkovi alebo neuplatní na súde najneskôr do splatnosti najbližšej splátky, že trvá na zaplatení celej pohľadávky, a medzitým dlžník zaplatí ďalšiu splátku riadne a včas, veriteľ po zaplatení ďalšej splátky už svoje právo nemôže využiť. Môže vymáhať len nezaplatenú splátku. Právo žiadať zaplatiť celú pohľadávku by veriteľovi vzniklo opäť, ak dlžník znova porušil svoju povinnosť. Z uvedeného vyplýva, že podľa prehľadu splátok a úhrad sa žalovaný dostal do omeškania so splátkou za 12/2013 (splatnou 20.12.2013), naposledy uhradil splátku za 11/2013 a potom ďalšiu až dňa 28.4.2014 (kedy doplatil 5 dlžných splátok

za 12/2013 a za mesiace 1, 2, 3, 4/2014 vo výške 5 x 133,36 eura, t. j. 666,80 eura), no žalobca mal právo dlh zosplatiť. Jednoznačne vyplýva, že zosplatenie nastalo pre splátku splatnú 12/2013 (predžalobná upomienka), pričom podľa bodu 12.4 zmluvy mohol žalobca úver zosplatiť, ak bol s touto splátkou v omeškaní viac ako 3 mesiace, čo bol (omeškanie od 21.12.2013 do 19.4.2014 kedy nastalo zosplatenie), s inou splátkou nie, a bol na to upozornený minimálne 15 dní vopred (upozornenie z 26.2.2014 - č. I. 6 spisu). Preto neobstojí tvrdenie žalobcu, že zosplatenie mohlo nastať pre ktorúkoľvek dlžnú splátku (v mesiacoch 1-4/2014), pretože by nebol dodržaný postup podľa § 53 ods. 9 OZ a bodu 12.4 zmluvy.

4. Plnenie dlhu možno dohodnúť aj v splátkach. Ak sa tak stane, veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa dohody účastníkov alebo na základe rozhodnutia súdu či uznania práva. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba podľa § 101 plyní samostatne. Zákon v ustanovení § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, prípadne aby tak rozhodnutím určil súd, že ak sa nespĺní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nespĺnenej splátky. Veriteľ môže s dlžníkom uzavrieť dohodu o tom, že mu pohľadávku zaplatí v splátkach, ktorých výšku a podmienky splácania si dohodnú. Dlžník je povinný splácať pohľadávku len v určenej (dohodnutej) výške. Ak bolo v dohode účastníkov určené, že pri nespĺnení niektorej splátky nastane splatnosť celej pohľadávky (príp. zvyšku nezaplatenej pohľadávky), veriteľovi vzniká právo uplatňovať voči dlžníkovi celú pohľadávku (resp. jej nezaplatený zvyšok) v prípade, keď dlžník nedodrжал dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok alebo súdne rozhodnutie o povolení splátok. Ak pri nezaplatení niektorej splátky veriteľ nevyužije svoje právo a neoznámí dlžníkovi alebo neuplatní na súde najneskôr do splatnosti najbližšej splátky, že trvá na zaplatení celej pohľadávky, a medzitým dlžník zaplatí ďalšiu splátku riadne a včas, veriteľ po zaplatení ďalšej splátky už svoje právo nemôže využiť. Môže vymáhať len nezaplatenú splátku. Právo žiadať zaplatiť celú pohľadávku by veriteľovi vzniklo opäť, ak dlžník znova porušil svoju povinnosť.

5. Žalobca pri zosplatení dlhu postupoval podľa § 53 ods. 9 OZ, § 565 OZ a bodu 12.4. zmluvy. Dňom 19.4.2014 bol dlh zosplatený, pričom však premlčacia doba celého dlhu začala plynúť 20.12.2013 (§ 103 OZ) tak, ako je to uvedené v bode 14. tohto odôvodnenia.

6. Na základe uvedeného súd rozhodol tak, že žalobu v časti istiny 1.317,06 eura a príslušenstva zamietol, nakoľko žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej doby (a to v časti jej uplatnenej istiny ako aj príslušenstva). V teoreticko-právnej rovine sa dobou, na rozdiel od lehoty ako časového priestoru na uplatnenie práva alebo nároku vymedzeného začiatkom a koncom možnosti jeho uplatnenia na súde alebo u právnickej alebo fyzickej osoby, rozumie časové obdobie, v rámci ktorého zákonom ustanovené práva a povinnosti vznikajú a trvajú, alebo na uplynutie ktorého zákon viaže ich zánik. K uplynutiu premlčacej doby dôjde v posledný deň doby bez ohľadu na to, či posledným dňom je sviatok alebo sobota, či nedeľa.

7. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol výrokom III. podľa § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Ak strana nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech vo veci, t.j. každá strana (žalobca aj žalovaný) je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Vo všeobecnosti platí, že ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. júna 2011, sp. zn. 8 Sžo 215/2010). Ak je pomer úspechu obidvoch strán zhruba rovnaký, súd rozhodne, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (súdna prax sa ustálila do 10 % rozdielu úspechu a neúspechu). Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby pre správanie žalovaného, spočívajúce napríklad v úhrade žalovanej sumy po začatí konania, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak žalobca tvrdí, že žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného, napríklad z dôvodu úhrady žalovanej sumy, musí túto skutočnosť súdu aj preukázať.

8. K čiastočnému zastaveniu konania došlo z dôvodu plnenia žalovaného, pričom však žalovaný plnil vo výške 46,48 eura ešte pred podaním žaloby a to dňa 6.2.2017, preto v tejto časti žaloba bola podaná nedôvodne a tak žalobca zavinil zastavenie konania, vo zvyšku však žalovaný plnil po podaní žaloby

počnúc dňom 23.2.2017 až do 18.12.2018, teda žalovaný zavinil zastavenie konania. Vo zvyšnej časti bol úspešný žalovaný.

9. V percentuálnom vyjadrení úspech žalobcu predstavuje 46,08 % (1.211,80 - 46,48, t. j. $1.165,32/2.528,86 \times 100$). Úspech žalovaného predstavuje 53,92 % (46,48 + 1.317,06, t. j. $1.363,54/2.528,86 \times 100$). Rozdiel úspechu a neúspechu predstavuje náhradu trov konania v prospech žalovaného vo výške 7,84 %, avšak súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko pomer úspechu obidvoch strán bol zhruba rovnaký.

10. O vrátení súdneho poplatku žalobcovi súd rozhodol s poukazom na § 11 ods. 3 a 4 zák. č. 71/1992 Zb. v spojení s § 11 ods. 6 cit. zák. Podľa § 11 ods. 11 cit. zák., Poplatok, ktorý sa má vrátiť podľa odsekov 4, 7 až 9 sa zaokrúhli na eurocenty nahor.

11. Žalobca po podaní žaloby zaplatil súdny poplatok vo výške 151,50 eura. Po čiastočnom späťvzati bolo predmetom konania zaplatenie istiny 1.317,06 eura. Z tejto sumy je potom súdny poplatok za žalobu 6 %, t. j. 79,- eur (§ 7 a 7a zák. č. 71/1992 Zb.). Žalobcovi súd potom vracia 151,50 eura - 79,- eur, t. j. 72,50 eura, ktorý sa kráti o 6,70 eura, t. j. vracia sa vo výške 65,80 eura prostredníctvom prevádzkovateľa centrálného systému evidencie poplatkov (výrok IV.).

12. Keďže Okresný súd Galanta podpísal zmluvu so Slovenskou poštou a.s., o zapojení do centrálného systému evidencie poplatkov a to dňa 3.11.2014, príslušným na vrátenie súdneho poplatku je preto prevádzkovateľ centrálného systému evidencie poplatkov - Slovenská pošta, a.s.

13. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti a časti náhrady trov konania podal odvolanie žalobca, podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Uviedol, že právny názor súdu I. inštancie ohľadne začatia plynutia premlčacie doby je nesprávny. Ak by správne právne posúdil premlčanie pohľadávky podľa § 103 OZ s ohľadom na predložené dôkazy teda, že k zosplatneniu dlhu došlo dňa 19.4.2014 pri dodržaní zákonných predpokladov pre zosplatnenie podľa § 53 ods. 9 OZ: a) omeškanie dlžníka po dobu viac ako 3 mesiace, b) písomné upozornenie dlžníka na právo veriteľa dlh predčasne zosplatiť, c) zachovanie lehoty 15 dní od upozornenia po zosplatnenie, správne by zistil, že premlčané by boli splátky splatné dňa 20.12.2013 a dňa 20.1.2014, ktoré však žalovaná dodatočne uhradila. Správne by tiež zistil, že nepremľčané sú splátky splatné dňa 20.2.2014, 20.3.2014 a zosplatená časť úveru. K zosplatneniu pohľadávky došlo dňa 19.4.2014. Podľa § 103 druhá veta OZ ak pre nesplnenej niektorej splátky dôjde k zosplatneniu celého dlhu, začína premlčacia doba plynúť od zročnosti nesplnenej splátky. Keďže právny predchodca nešpecifikoval pre neuhradenie, ktorej splátky zosplatiť pohľadávku, poslednou nesplnenou splátkou predchádzajúcou zosplatneniu bola splátka splatná dňa 20.3.2014. Od jej zročnosti začala plynúť premlčacia doba podľa § 103 druhá veta OZ. Stotožniť začatie plynutia premlčacej doby podľa § 103 OZ so splnením jednej z podmienok pre zosplatnenie pohľadávky podľa § 53 ods. 9 OZ (omeškanie dlžníka s úhradou splátky viac ako tri mesiace), resp. určiť ako začiatok jej plynutia splatnosť I. splátky v rade troch mesačných splátok, je nesprávne. Ak by totiž mala začať plynúť premlčacia doba celého dlhu od splatnosti prvej omeškanej splátky, došlo by v rozpore so zákonom k posunutiu začatia plynutia premlčacej doby pred okamih splatnosti všetkých omeškaných splátok nasledujúcich po splatnosti prvej z nich. Podporne poukazujeme na uznesenia KS TN 9Co/44/2018, KS Trenčín č. k. 17Co/228/2016-74, KS PO 10Co/73/2018 - 121, KS BA č. k. 10Co/88/2018-79, KS BA č. k. 9Co/44/2018-110, KS TT č. k. 10Co/93/2017 - 64, KS TT č. k. 10Co/106/2017 - 69, v ktorých odvolacie súdy napadnuté posúdenie začatia plynutia premlčacej doby podľa § 103 OZ pre celý zosplatený úver od splatnosti prvej omeškanej splátky v inej právnej veci, označili za neprípustné. Navrhuje, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok II. rozsudku súdu I. inštancie tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi istinu 1.317,06 eur, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 2.528,86 eur od 20.4.2014 do 6.2.2017, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 2.482,38 eur od 7.2.2017 do 23.2.2017, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 2.435,90 eur od 24.2.2017 do 23.3.2017, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 2.389,42 eur od 24.3.2017 do 20.4.2017, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 2.342,94 eur od 21.4.2017 do 18.5.2017, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 2.296,46 eur od 19.5.2017 do 16.6.2017, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 2.245,22 eur od 17.6.2017 do 18.7.2017, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 2.193,98 eur od 19.7.2017 do 17.8.2017, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 2.142,74 eur od 18.8.2017 do 19.9.2017, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 2.091,50 eur od 20.9.2017 do 17.10.2017, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 2.040,26 eur od 18.10.2017 do 20.11.2017, úrok z omeškania

vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.989,02 eur od 21.11.2017 do 18.12.2017, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.937,78 eur od 19.12.2017 do 17.1.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.886,54 eur od 18.1.2018 do 20.2.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.835,30 eur od 21.2.2018 do 20.3.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.784,06 eur od 21.3.2018 do 17.04.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.732,82 eur od 18.04.2018 do 22.05.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.681,58 eur od 23.05.2018 do 29.06.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.630,34 eur od 30.06.2018 do 30.07.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.579,10 eur od 31.07.2018 do 28.08.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.527,86 eur od 29.08.2018 do 08.10.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.476,62 eur od 09.10.2018 do 19.10.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.425,38 eur od 20.10.2018 do 19.11.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.374,14 eur od 20.11.2018 do 18.12.2018, úrok z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 1.317,06 eur od 19.12.2018 do zaplattenia, to všetko formou splátok vo výške 51,24 eur mesačne splatných k 20.dňu v mesiaci, počnúc prvou splátkou splatnou 20.dňa v mesiaci nasledujúceho po mesiaci, v ktorom rozhodnutie vo veci samej nadobudne právoplatnosť, pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplattenia čo i len jednej splátky a napadnutý výrok III. tak, že žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania pred súdom I. inštancie a odvolacieho konania v celom rozsahu.

14. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná. Uviedla, že v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka: „Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.“ Keďže žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre omeškanie so splátkou zročnou dňa 20.12.2013, premlčacia doba žalobcom uplatneného nárok na základe zosplatenia úveru začala plynúť dňa 20.12.2013 a uplynula 20.12.2016, z uvedeného dôvodu žalovaný vznáša námietku premlčania, pretože žaloba bola doručená súdu až po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

15. Vyššie uvedené potvrdzuje aj sám žalobca, keď odkazuje na právny názor JUDr. F. J., PhD. vo svojom vyjadrení v tom zmysle, že premlčacia doba vo vzťahu k celej neuspokojenej pohľadávke začne plynúť od splatnosti nesplnenej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok. Pokiaľ žalobca v konaní dátum zosplatenia odvíja od odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17Co/447/2016 zo dňa 24.08.2017 (ak nie je preukázané inak, je potrebné považovať za nesplnenú splátku odo dňa ktorej začína plynúť premlčacia doba splátky zročnú bezprostredne pred zosplatením), v danom prípade je jednoznačne preukázané listinnými dôkazmi, že žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre omeškanie so splátkou zročnou dňa 20.12.2013, teda v kontexte uvedené rozsudku bolo jednoznačne preukázané inak, a teda premlčacia doba nemohla začať plynúť od zročnosti splátky zročnej bezprostredne pred zosplatením.

16. V rovnakom spore, v ktorom si po postúpení pohľadávky spoločnosť Intrum Slovakia s. r. o. uplatňovala nárok z obdobnej zmluvy o pôžičke, Krajský súd Banská Bystrica rozsudkom zo dňa 27.02.2019 sp. zn. 41Co/3/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý s poukazom na ustanovenie § 103 a vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pre omeškanie so splátkou uvedenou v predžalobnej upomienke zamietol žalobný návrh z dôvodu premlčania.

17. Žalobca v rámci prostriedkov procesného útoku svojimi argumentami popiera dikciu ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka odkazom na judikatúru, ktorá je však v danom prípade bez právnej relevancie, nakoľko predžalobná upomienka zo dňa 26.02.2014 výslovne a jednoznačne uvádza, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti zmluvy o pôžičke došlo pre omeškanie so splátkou zročnou dňa 20.12.2013.

18. Uvedený právny názor potvrdzujú okrem vyššie uvedených skutočností aj nasledovné súdne rozhodnutia:

19. Uznesenie Krajského súdu Žilina zo dňa 29.01.2019 sp. zn. 11Co/13/2019, Rozsudok Krajského súdu Trenčín zo dňa 14.08.2018 sp. zn. 6Co/44/2018, Rozsudok Krajského súdu Trnava zo dňa 25.01.2016 sp. zn. 23Co/35/2015. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhuje, aby Krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vo výroku ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP a priznal žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

20. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nebolo.

21. Predmetom nároku žalobcu bolo zaplatenie sumy 2.528,86 eura a úrokov z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 20.04.2014 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobca sa nároku na zaplatenie dlhu domáhal zo záväzkového vzťahu, zo zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky uzavretej medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. a žalovanou dňa 11.09.2013, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 4.000 eur, ktorú mala žalovaná splatiť v 60 mesačných splátkach po 133,36 eur. Žalovaná sa dostala so splácaním do omeškania, v dôsledku čoho právny predchodca žalobcu dňa 26.2.2014 listom - predžalobná upomienka, vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok a žalovanú upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celej pôžičky, ak do 06.04.2014 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 12/2013. Písomnými podaniami zo dňa 11.04.2018, 11.09.2018 a 25.01.2019 žalobca vzal žalobu späť v celkovej výške 1.211,80 eura, v dôsledku čoho súd konanie v časti o 1.211,80 eur zastavil. Táto časť rozsudku odvolaním nebola napadnutá, preto predmetom prieskumu odvolacieho súdu je časť rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol, keď mal za to, že žalobca si uplatnil nárok po uplynutí premlčacej doby.

22. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. K odvolacím námietkam žalobcu udáva ešte nasledovné:

23. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že uzavreli dňa 11.09.2013 Zmluvu o poskytnutí najľahšej pôžičky. Sporným nebolo ani to, že žalovaná prestala pôžičku splácať, v dôsledku čoho bola právnym predchodcom žalobcu vyzvaná listom - predžalobná upomienka zo dňa 26. 2. 2014, ktorým vyzval žalovanú k úhrade dlžných splátok a žalovanú upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celej pôžičky, ak do 06.04.2014 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 12/2013. Žalobca úver zosplatil dňa 19.04.2014.

24. Podľa tvrdenia žalobcu, súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď začiatok plynutia premlčacej lehoty nemal počítat od splátky splatnej 20.12.2013, nakoľko pri zosplatení neuviedol pre neuhradenie ktorej splátky, sa stal splatným. Posledná neuhradená splátka bola splátka splatná 20.03.2014 a od jej zročnosti začala plynúť premlčacia lehota. Odvolací súd sa s touto jeho argumentáciou nestotožňuje.

25. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

26. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ) pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

27. Podľa § 103 OZ ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

28. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

29. Plnenie dlhu možno dohodnúť aj v splátkach. Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, je dlžník povinný uhradiť každú splátku k dohodnutému termínu. Veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa dohody účastníkov alebo na základe rozhodnutia súdu či uznania práva. Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba plynie samostatne. Splatnosť jednotlivých splátok neovplyvňuje splatnosť celého dlhu. Premlčanie sa v zmysle § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka viaže na jednotlivé splátky a nie na celý dlh.

30. Predčasnú splatnosť peňažného záväzku môže veriteľ za podmienok stanovených v § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka vyvolať jednostranným právnym úkonom.

31. Ak toto právo nevyužije, celý dlh sa bude premlčovať odo dňa zročnosti jednotlivých splátok. Situácia sa zmení, ak veriteľ účinne uplatní zaplatenie celej pohľadávky naraz.

32. V ustanovení § 103 OZ, ktoré je vo vzťahu k všeobecnému ustanoveniu § 101 OZ špeciálne, je počiatok premlčania upravený odlišne od všeobecného. Podľa vety prvej ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti, neplynie teda odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 OZ). Podľa vety druhej v prípade tzv. zosplatnenia dlhu len pre v budúcnosti majúce byť splatné splátky, premlčacia lehota začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (§103 OZ), avšak tej, ktorá bola dôvodom pre uplatnenie práva podľa § 565 OZ. Preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na okamih využitia práva podľa § 565 OZ veriteľom, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využíva, čo je v prejednávanej veci kľúčové.

33. Ak teda veriteľ právo na zosplatnenie v budúcnosti splatného dlhu nevyužije, jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne odo dňa splatnosti každej z nich až do ich zaplatenia; ak účinne uplatní zosplatnenie celého dlhu, pre zvyšok dlhu, ktorý mal byť pôvodne zaplatený v splátkach, začína plynúť premlčacia lehota od splatnosti tej nesplnenej splátky, v dôsledku ktorej k uplatneniu predčasnej splatnosti dlhu došlo.

34. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ modifikuje § 565 OZ vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám. Podľa neho je strata výhody splátok podmienená splnením, že musí ísť o a) spotrebiteľskú zmluvu, b) strata výhody splátok nenastáva automaticky pre nesplnenie niektorej splátky, ale až po uplatnení práva veriteľa; veriteľ môže toto právo uplatniť najskôr až po uplynutí lehoty 3 mesiacov od omeškania dlžníka so zaplatením splátky, c) veriteľ upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky. Obsahom upozornenia dlžníka je, že veriteľ si uplatňuje právo na jednorazové zaplatenie celej pohľadávky naraz.

35. Žalobca zaslal žalovanej predmetnú predžalobnú upomienku z 26.02.2014, pričom upozornil, na možnosť vyhlásenia splatnosti celej pôžičky, ak do 06.04.2014 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 12/2013. Listom z 25.4.2014 vyhlásil okamžitú splatnosť úveru, s tým, že dlh z úverovej zmluvy č. 7124243 sa stal splatným v celom rozsahu naraz, pričom uviedol, že žalovanú v predžalobnej upomienke vyzval na doplatenie splatných splátok a zároveň na stratu možnosti splácať poskytnutý úver formou mesačných splátok. Veriteľ žiada úhradu celkovej istiny v sume 4.496,69 eur. Uvedené skutočnosti v konaní neboli sporné a ani žalobcom spochybnované.

36. Z vyššie uvedeného vyplýva, že veriteľ právo okamžitej úhrady celého dlhu odvodil od splatnosti splátky 20.12.2013. Pokiaľ zosplatnil úver listom z 25.04.2014, aby bola dodržaná dikcia zákona (§ 565 a § 53 ods. 9 OZ) mohol tak urobiť iba v súvislosti s nezaplatenou splátkou splatnou 20.12.2013. List veriteľa z 25.04.2014, znamenal, že žalobcovi začala premlčacia doba plynúť 20.12.2013, keďže zročnosť pohľadávky už nastala, a nezaplatenie splátky splatnej 20.12.2013, spôsobilo zročnosť celého dlhu.

37. Vyhlásenie veriteľa o predčasnej splatnosti dlhu je jednostrannou zmenou zmluvných podmienok, ktorá, ako vyplýva z poslednej judikatúry Súdneho dvora EÚ (rozsudok vo veci C-92/11, RWE Vertrieb AG vs. Verbraucher Zentrale Nordrhein - Westfalen a ďalšie) má byť nevyhnutne odôvodnená.

38. Argumentácia obsiahnutá v odvolaní žalobcu, že k zosplateniu dlhu mohlo dôjsť kvôli hociktovej splátke aj poslednej neobstojí, pokiaľ veriteľ mohol pristúpiť k zosplateniu po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

39. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožnilo vykonať právo zosplatenia až po trojmesačnom omeškaní so splatením príslušnej splátky a k zosplateniu tu došlo v dôsledku omeškania so splátkou splatnou 20. decembra 2013, keďže od jej splatnosti do 25. apríla 2014 uplynuli viac ako tri mesiace (list veriteľa z 25. apríla 2014).

40. Citované ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka je potrebné vykladať nielen z hľadiska jazykového výkladu (vychádzajúc najmä z analýzy použitých slov, ich pôvodu, gramatických foriem, z významu slov) ale i logického (zohľadniac význam normy pomocou logických metód) i systematického (z hľadiska významu právnej normy z aspektu jej miesta v platnom právnom systéme - príslušnosti normy k určitému druhu právnych noriem a jej vzťahu k iným právnym normám). Systematický výklad vychádza pritom zo zásady, že je neprípustné vykladať len jednotlivú normu osamotene, keďže by išlo o umelú izoláciu, teda zmysel zákonného ustanovenia sa nedá určiť z jednotlivých jeho ustanovení od seba izolovaných, ale len z ich súvislostí s ostatnými.

41. Žalobca žalobu podal na súd až dňa 20. februára 2017, pričom aby svoje právo uplatnil na súde včas, bolo potrebné aby ju podal najneskôr do 20. decembra 2016. Pretože žalobca podal žalobu po uplynutí premlčacej doby, postup súdu prvej inštancie, ktorý jeho žalobu pre premlčanie nároku zamietol, treba považovať za vecne správny a preto odvolací súd toto rozhodnutie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

42. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

43. Žalovaná má voči žalobcovi podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, vzhľadom na to, že žalovaná bola v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešná. O jej výške rozhodne súd prvej inštancie.

44. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).